

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mútne na roky 2008 - 2012

január 2008

Vypracoval A-projekt n. o. Liptovský Hrádok v spolupráci
s Obecným úradom v Mútnom a pracovnou skupinou miestnych občanov

Obsah	Strana
Úvodná kapitola	3
Legislatívne zázemie	3
Význam a užitočnosť programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce	3
Proces tvorby programu rozvoja obce Mútne	4
Kapitola 1. Mútne dnes	6
Krátko z histórie obce	6
Krátky úvod do súčasnej situácie	8
SWOT analýza	10
Kapitola 2. Mútne v budúcnosti	15
Strategické ciele, perspektívy a projektové zámery	15
Kapitola 3. Koordinácia pri naplňaní rozvojového programu	27
Ekonomickí a sociálni partneri	27
Inštitúcie	27
Partnerstvá	29
Finančné nástroje a podmienky financovania projektov z fondov EÚ	30
Prečo hovoríme o potrebe vzájomnej koordinácie pri realizácii programu rozvoja	31
Doporučenia	33

Prílohy:

1. Adresár inštitúcií
2. Prehľad opatrení a priorít pre roky 2008-2012
3. Zoznam podnikateľov a firiem pôsobiacich na území Mútneho
4. Obec Mútne
5. Záznamy a prezenčné listiny zo stretnutí pracovnej skupiny

Úvodná kapitola

Legislatívne zázemie

Zákon č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, vo svojom článku I § 2 definuje prechod pôsobností na obce. Na úseku regionálneho rozvoja prechádzajú pôsobnosti:

- Vykonávanie stratégie regionálneho rozvoja
- Vypracúvanie programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja
- Koordinovanie spolupráce právnických osôb pri vypracúvaní programov rozvoja obcí.

Na zákon č. 416 nadväzuje zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý ustanovuje základnú štruktúru programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Ten pozostáva z analýzy hospodárskeho a sociálneho prostredia obce, ustanovenia základných smerov jej rozvoja v podobe priorít a projektových zámerov a návrhu finančného a administratívneho zabezpečenia plnenia programu.

Význam a užitočnosť programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

- Vypracovaním programu rozvoja splní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie – princíp programovania. Princíp programovania hovorí, že podpora zo zdrojov Európskej únie sa viaže na vypracovanie programových dokumentov. Programovým dokumentom na úrovni obce je program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len program rozvoja obce).
- Možnosť získať verejné zdroje z rozpočtu EÚ a národného rozpočtu Slovenskej republiky je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov do podoby programu rozvoja umožní obci zorientovať sa v škále dostupných podporných zdrojov, ako aj podmienok sprevádzajúcich získanie týchto zdrojov.
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce nenahrádza územno-plánovacia dokumentáciu a územno-plánovacie podklady, ale patrí medzi ostatné podklady

využívané v územno-plánovacej činnosti. Na úrovni obce je základným územno-plánovacím dokumentom územný plán obce alebo zóny. Územné plánovanie vytvára predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvaloudržiateľného rozvoja pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt (Zákon 237/2001 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku). Jednotlivé zámery predkladané v rámci prípravy programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce musia byť v súlade s existujúcou schválenou územno-plánovacou dokumentáciou, prípadne podkladmi, pričom program rozvoja obce stanovuje iba mieru podpory jeho jednotlivým zámerom.

- Jasné stanovenie rozvojových priorít umožní Mútnemu realizovať dlhodobý rozvoj založený na cielenej stratégii a nie na náhlych, nekoordinovaných rozhodnutiach. Posilní obec v uvedomení si vlastnej jedinečnosti a vlastného prínosu pre prosperitu Oravy, širšieho regiónu Žilinského kraja, štátu aj Európskej únie.
- Program rozvoja obce, ktorý je zostavený za aktívnej účasti občanov, zvýši u občanov pocit spoluzodpovednosti za život v obci. Obecná samospráva tak v občanoch získa partnerov – spolurealizátorov miestneho rozvoja.
- Žiadatelia, ktorí chcú prihlásiť svoje projekty do grantovej schémy, získajú z programu rozvoja obce informácie do analytickej časti projektov. Taktiež získajú z tohoto dokumentu informácie o možných partneroch a iných zámeroch v obci, ktoré súvisia s ich projektmi.

Proces tvorby programu rozvoja obce Mútne

Program rozvoja obce Mútne vychádza z dlhodobej vízie obyvateľov využiť prírodné podmienky, geografickú polohu obce (blízkosť štátnej hranice s Poľskou republikou) a zručnosti miestnych obyvateľov pre rozvoj podnikania, predovšetkým v cestovnom ruchu.

V procese tvorby programu sa v priebehu mesiacov december 2007 až január 2008 stretávalo jedenásť občanov. Pracovná skupina pozostávala zo starostky a prednostu obce; predsedu Agrodružstva Mútne, samostatne hospodáriaceho roľníka, zástupcu Základnej školy a poslancov

obecného zastupiteľstva, ktorí sú zároveň predstaviteľmi miestnych podnikateľských subjektov, Bývalých urbarialistov obce – pozemkového spoločenstva a Telovýchovnej jednoty. Skupina pracovala pod metodickým vedením A-projekt n. o. z Liptovského Hrádku. V priebehu troch stretnutí vypracovala rámec programu rozvoja obce. Poskytla podklady pre analýzu súčasného ekonomického a sociálneho života v obci a pre SWOT analýzu. Dohodla sa na strategických cieľoch a podcieľoch. Vypracovala prehľad rozvojových zámerov, ktoré usporiadala pod tri strategické ciele. Zadefinovala orientačnú finančnú požiadavku, hrubý časový rámec, realizátorov a partnerské subjekty týchto zámerov. V spolupráci s A-projektom identifikovala možné zdroje ich financovania pre súčasnosť a aj po vstupe Slovenska do Európskej únie.

Obecný úrad v januári 2008 zverejnil informáciu o tvorbe Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce v miestnom rozhlase a vyzval občanov, aby doplnili do programu svoje rozvojové aktivity. V stanovenej lehote doručili spracovateľom programu svoje zábery traja občania. Návrh programu bol predložený na pripomienkovanie členom pracovnej skupiny a poslancom obce.

Výsledný produkt pozostáva z nasledovných častí:

1. Mútne dnes – zmapovanie súčasných zdrojov v obci a SWOT analýza silných stránok, slabých stránok, príležitostí a ohrození.
2. Mútne v budúcnosti – zadefinovanie troch strategických cieľov rozvoja, vrátane troch podcieľov a pomenovanie rozvojových zámerov spadajúcich pod jednotlivé ciele.
V zámeroch je uvedená orientačná finančná požiadavka potrebná na realizáciu, nositelia a partneri jednotlivých rozvojových zámerov.
3. Koordinácia pri napĺňaní rozvojového programu – kapitola pojednáva o ekonomických a sociálnych partneroch, inštitúciách ako aj finančných nástrojoch a podmienkach financovania projektov z fondov Európskej únie. Tiež je vysvetlené, prečo je potrebná vzájomná koordinácia pri realizácii programu rozvoja.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce prejedná obecné zastupiteľstvo a v prípade vznesenia pripomienok ich A-projekt zapracuje do výsledného dokumentu. Zastupiteľstvom schválený program je vodítkom pre rozvoj obce v strednodobom výhľade.

Kapitola 1. Mútne dnes

Krátko z histórie obce

Gróf Gašpar Illésházy v roku 1647 prikázal Matejovi Benčíkovi z Jesenice založiť dedinu. Sledoval tým zabezpečenie severozápadnej hranice svojho panstva a využitie bohatstva lesov v ľavej časti Pilska, západne od Veselého. Novú dedinu pomenovali Mútne. Mútne patrilo medzi valaské obce. Podľa zakladacej listiny dostali obyvatelia Mútneho 16-ročnú lehotu na klčovanie lesa, vybudovanie usadlostí, zúrodnenie pôdy a pestovanie obilia. Počas tejto lehoty boli oslobodení od platenia daní. Začiatkom júna 1663 komisia vytýčila hranice chotáru a zdanila gazdovské usadlosti. V listine sa uvádza, že mutňanský chotár je priestranný, neúrodný a skalnatý, klčované polia častým osievaním budú čoraz neúrodnejšie a preto zemepán nedovolil obyvateľom Mútneho klčovať ďalšie lesy. Poddanské povinnosti voči zemepánom na Oravskom zámku začali plniť obyvatelia Mútneho po šestnástich rokoch od založenia svojej obce. V roku 1715 bývalo v Mútnom sedemdesiat jeden gazdov a chovali 337 kusov hovädzieho dobytku, 26 koní, 40 ošípaných a 61 oviec. Starali sa o 5 včelstiev. Obci chýbali kvalitné pasienky a preto obmedzovali chov oviec. Osevnjej plochy bolo na 61 prešporských meríc (1 merica = 62 litrov) ovsa, z lúk zviezli sena na 155 vozov. V obci boli tri múčne mlyny, jedna píla, jedna kováčska dielňa a tri tkáčske stavy. Obyvatelia Mútneho sa popri poľnohospodárstve zaoberali predajom ľanu, nití, ľanového semena a plátna. Významným medzníkom bol rok 1787, keď náboženský fond zriadil v obci farnosť. V nasledujúcom roku dokončili stavbu fary a za tri roky postavili drevený kostol na mieste terajšieho kostola. V roku 1875 drevený kostol asanovali a postavili murovaný. Ihneď po vybudovaní fary vznikla v obci škola. Počet obyvateľov obce stúpал až do začiatku 20. storočia (v roku 1900 žilo v obci 1740 obyvateľov), potom začal počet obyvateľov klesať z dôvodu prvej svetovej vojny, vysokej detskej úmrtnosti a vysťahovalectva. Po roku 1918 sa obec stala súčasťou plebiscitného územia, a nakoniec bola medzištátnou dohodou začlenená do novovzniknutej ČSR. Veľká pohroma postihla obec 21. mája 1921, keď v priebehu dvoch hodín zhorela fara, kostol, obidve školy a šesť gazdovských domov. Ihneď sa začalo s opravou murovanej školy a v školskom roku 1921/1922 sa v nej už vyučovalo. Zároveň sa začalo s výstavbou novej školy, ktorá bola dostavaná už v nasledujúcom roku. Bol to výsledok

veľkej húževnatosti obyvateľov, lebo na opravu fary a kostola prispel štát, ale školy boli opravené len z peňazí miestnych obyvateľov. V tridsiatych rokoch sa v obci zvýšil záujem o výstavbu nových domov. V roku 1935 bolo v obci 395 domov.

V období ČSR došlo v obci k rozvoju spolkovej a kultúrnej činnosti. V roku 1928 vznikla obecná knižnica, v roku 1930 zahrli v obci ochotníci prvé predstavenie, do dediny zavítalo kočovné kino. V roku 1935 bol založený Dobrovoľný hasičský spolok. V roku 1939 bolo založené Úverné družstvo, v roku 1940 Potravné družstvo. Od začiatku tridsiatych rokov mala veľký vplyv na život obce hospodárska kríza. Obchod s drevom takmer úplne zanikol, v lesoch sa nepracovalo, stúpala nezamestnanosť, klesli ceny dobytky.

Druhá svetová vojna nezanechala v obci veľké materiálne škody. Front prešiel cez obec 4. apríla 1945, pričom bol poškodený kostol a zhorelo niekoľko domov.

V roku 1950 boli v obci prvé pokusy o založenie JRD, uskutočnilo sa niekoľko prednášok, no bez väčšieho úspechu. JRD bolo založené až v roku 1974.

Od začiatku päťdesiatych rokov sa začalo s výstavbou mnohých potrebných stavieb. V roku 1955 to bola výstavba protipožiarnej nádrže, v roku 1956 – 1958 sa vybudovali v obci cesty a začala sa stavať škola v Mútnianskom Dulove. V roku 1960 bola v obci ukončená elektrifikácia a zavedené verejné osvetlenie. V roku 1965 sa začala výstavba vodovodu. Vybudoval sa len v strede obce, výstavba nového vodovodu z prameňov Pilska sa začala v roku 1994. V roku 1970 sa začala výstavba kultúrneho domu, ukončená bola v roku 1975. Počas celých sedemdesiatych a osemdesiatych rokov sa v obci pokračovalo v budovaní ciest a chodníkov, v roku 1984 bola dostavaná nová materská škola. V roku 1991 bola v akcii „Z“ ukončená stavba nákupného strediska.

Po roku 1945 v obci vzrástol záujem o šport, v roku 1951 vznikla Telovýchovná jednota Sokol Mútne, ktorej činnosť ale čoskoro ustala. Znovuoživenie prišlo v roku 1966, keď sa začalo s výstavbou futbalového ihriska.

Obecný erb je prvý raz známy z prenájomných zmlúv na hólne pasienky z rokov 1774-1778, predpokladá sa, že vznikol skôr, čoskoro po založení obce. Obsah znaku (dve ryby)

charakterizuje prírodné bohatstvo a obživu obyvateľstva. V cirkevnej symbolike sú dve ryby atribútom apoštola Petra.

Krátky úvod do súčasnej situácie

Kataster obce Mútne sa rozprestiera v západnej a severozápadnej časti okresu Námestovo v povodí vodného toku Mútnik v nadmorskej výške od 710 do 1 557 m.n. m., pričom samotná obec leží 836 metrov nad morom.

Obec sa skladá z troch častí: Mútne, Mútniansky Dulov a Píla.

Štruktúra obyvateľstva

	Trvale žijúce osoby:	z toho muži:	ženy:
Mútne	2 364	1 241	1 123
Mútniansky Dulov	130	68	62
Píla	287	137	150
SPOLU	2 781	1 446	1 335

Zamestnanosť

Ekonomicky aktívnych osôb je 1 194, z toho 676 mužov a 518 žien. Najväčší zamestnávateľia v obci sú Agrodružstvo Mútne (126 zamestnancov), LESY SR (44) a ZŠ a MŠ (50). V obci pôsobí 39 samostatne zárobkovo činných osôb a 15 firiem podnikajúcich v oblasti obchodu, stavebníctva, dopravy, drevárstva a drobných služieb. Niektoré služby sú pre obyvateľov dostupné len jeden, prípadne dva dni v týždni: kaderníctvo (dvakrát týždenne), sklárstvo (jedenkrát týždenne). Praktický lekár pre dospelých dochádza do Mútneho dvakrát týždenne. Zoznam všetkých firiem pôsobiach na území Mútneho, spolu s počtom zamestnancov, je v prílohách.

537 obyvateľov Mútneho pracuje mimo svojho trvalého bydliska a to buď v neďalekých podnikoch (PUNCH), alebo odchádza na týždňovky.

Nezamestnaných je 128 mužov a 107 žien (spolu 235).

Byty a domy

V obci je 677 bytových jednotiek, z toho 571 trvale obývaných.

	Počet domov:	z toho obývané:	neobývané:
Mútne	549	467	82
Mutniansky Dulov	39	25	14
Píla	65	56	9
SPOLU	653	548	105

Spoločensky významná infraštruktúra

Spoločensky významnú infraštruktúru v obci predstavuje materská škola, základná škola, kultúrny dom, kostol Rímsko-katolíckej cirkvi a zdravotné stredisko.

Technická infraštruktúra

K technickej infraštruktúre sa radia miestne komunikácie v dĺžke 23 km, verejný vodovod pre cca 90% obyvateľov. Obec nemá vybudovanú kanalizáciu, ani rozvody zemného plynu.

Vykurovanie domov je na pevné palivo alebo elektrinu.

Prírodné prostredie a ochrana prírody

Okolité lesy vlastní a obhospodarujú individuálni súkromní vlastníci (výmera lesa 180 ha), Bývalí urbarialisti obce Mútne - pozemkové spoločenstvo (500 ha), ktoré prevádzku aj pílu s gátrom a Lesy SR, odštepny závod Námestovo (3.000 ha).

Zásadným faktorom určujúcim využitie územia pre rozvoj obce je skutočnosť, že celé katastrálne územie obce súčasťou Chránenej krajiny oblasti Horná Orava. V katastri obce Mútne sa nachádzajú tri maloplošné chránené územia: Národná prírodná rezervácia Pílsko, Národná prírodná rezervácia Spálený grúnik a Prírodná rezervácia Mútňanská píla.

Nárečie

Mútňanske nárečie patrí do skupiny oravských goralských nárečí. Nárečie sa stále v obci aktívne používa v rámci všetkých vekových kategórií obyvateľstva.

Informácie o obci

Obec Mútne má rozpracovanú územno-plánovaciú dokumentáciu v štádiu prieskumov a rozborov.

Informácie o obci možno nájsť na web stránke obce www.mutne.sk, na matrike obce, v miestnej knižnici, v základnej škole, v rozhovoroch s občanmi... V roku 1997 vydal Peter Huba pre Obecný úrad v Mútnom vlastivednú monografiu pod názvom Mútne.

SWOT analýza

Výraz SWOT je skratkou štyroch anglických slov: S – strenghts (silné stránky), W – weaknesses (slabé stránky), O – opportunities (príležitosti), T – threats (ohrozenia). SWOT analýza je metóda umožňujúca získať názor obyvateľov na silné a slabé stránky života v obci. Zároveň pomáha urobiť obraz o príležitostiach, ktoré má obec pre svoj rozvoj a ohrozeniach, ktoré môžu tomuto rozvoju zabrániť. Zatiaľ čo pomenúvanie silných a slabých stránok podáva prehľad o vnútornom živote v obci, identifikácia príležitostí a ohrození sa zameriava na uvedomenie si vonkajších faktorov, ktoré na kvalitu života obce vplývajú. Napríklad: silnou stránkou obce môžu byť ľudia, ktorí majú zručnosti na remeselné podnikanie. Slabou stránkou môže byť neochota týchto ľudí ich zručnosti „speňažiť“. Príležitosťou môže byť dobré legislatívne prostredie, ktoré vytvára priaznivé podmienky pre začatie podnikania. Ohrozením môže byť nezáujem bánk podporovať malé podnikanie.

Analýza silných a slabých stránok je členená do nasledovných oddielov: Ľudia a ich záujmové združenia, Technická infraštruktúra a doprava, Ekonomika a služby, Životné prostredie a vizuálna hodnota krajiny, Historické a kultúrne pamiatky a Občianska infraštruktúra. Prehľad SWOT analýzy uvádzame nižšie.

Tabuľka 1. SWOT analýza obce Mútne

SWOT analýza

k Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mutné

Silné stránky	Slabé stránky
<u>Ľudia a ich záujmové združenia</u> <ul style="list-style-type: none">• priaznivý demografický vývoj• pracovití ľudia• ľudia dotiahnu vec až do konca, keď ich dá niekto dokopy• dodnes sa v obci aktívne používa miestne nárečie – goralčina severného Slovenska (poznajú ho aj mladí ľudia)• dobrá spolupráca obce s Mutným v Poľsku• www.mutne.sk• monografia obce k 350 výročiu založenia obce Mútne• miestne ochotnícke divadlo má 70 ročnú tradíciu• pán farár organizuje zájazdy po pútnických miestach (Rím, Lurdy, Jeruzalem, Mexiko, a pod.)• v obci funguje skautský oddiel, ktorý vedie pán kaplán• každý víkend sa v obci organizujú tanečné zábavy• skúsenosti s organizovaním športových podujatí: výstup na vrch Pilsko spojený so svätou omšou (10 ročná tradícia), jazdecké preteky Mútnianský trial (3 ročníky), športový deň v Mútnom ako i v osade Mútnianský Dulov (raz do roka)• dobre fungujúce Poľovné združenie má 45 členov• strelnica poľovného združenia vyhovuje podmienkam na organizovanie súťaží (strelba na terče, oblúkové strelisko)• aktívna Telovýchovná jednota: stolnotenisový oddiel, 4 futbalové družstvá (asi 80 hráčov)• dobrý tím ľudí, ktorí sa starajú o jazdecké kone• úspechy v jazdeckých a futbalových súťažiach• aktívne pôsobí miestny Fitnessklub• v Mútnianskom Dulove sa venujú technickým športom, majú vybudované ihrisko a kurt• škola poriada Prázdninové dvory, športové aktivity	<u>Ľudia a ich záujmové združenia</u> <ul style="list-style-type: none">• ľudia potrebujú silnú vedúcu osobnosť, aby začali s aktivitou• ochotnícke divadlo je momentálne v útlme (chýba režisér)• v obci nie je aktívny folklór• chýbajú priestory pre celoročné športovanie (telocvičňa)• cez týždeň je v obci málo mladých ľudí• chýba človek, ktorý by rozbehol v obci bežecké lyžovanie.• veľmi blízke vzťahy medzi ľuďmi komplikujú riešenie niektorých problémov

<ul style="list-style-type: none"> • dobrá spolupráca obce a ZŠ – napríklad lyžiarsky vlek • spolupatričnosť obyvateľov • všetci sa v obci poznajú – nie ja anonymita <p><u>Technická infraštruktúra a doprava</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • koncová obec • vhodná geografická poloha na cezhraničnú spoluprácu s Poľskom • vynikajúce zásobenie obce pitnou vodou, všetci obyvatelia sú napojení na verejný vodovod, ktorý je v dobrom stave (na 90%) • ZŠ prerába kúrenie na biomasu <p><u>Ekonomika a služby</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • nezamestnanosť v obci je 9,8% • domáci podnikatelia zamestnávajú miestnych ľudí • obyvatelia hospodária doma (aj popri zamestnaní), čím si vylepšujú svoju ekonomickú situáciu • v obci nie je ani jeden bezdomovec • v obci je dostatok obchodov so širokým sortimentom • služby v obci: dvaja súkromní stolári, kaderníctvo, sklár (prichádza 1x do týždňa), dve kvetinarstva • v obci podniká jeden súkromne hospodáriaci roľník • Agrodružstvo Mútne (ADM) sa venuje predovšetkým chovu dojníc, kráv bez trhovej produkcie a jazdeckých koní (5 ročná tradícia), hospodári na 2 000 ha • v obci fungujú dva gátne (jeden vlastní ADM, druhý Bývalí urbarialisti obce Mútne – pozemkové spoločenstvo) • Bývalí urbarialisti obce Mútne – pozemkové spoločenstvo má vysporiadané pozemky • Bývalí urbarialisti obce Mútne – pozemkové spoločenstvo hospodári na 500 ha • Lesy SR obhospodarujú cca 3 000 ha • súkromní vlastníci lesa hospodári na 180 ha 	<p><u>Technická infraštruktúra a doprava</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • koncová obec, ktorá v minulosti nebola strediskovou • nedostatočne vybudovaná infraštruktúra (chýba kanalizácia, plynofikácia) • v obci nie je k dispozícii dostatok palivového dreva (Lesy SR predávajú drevo ako vláknu) • cesty sú vo veľmi zlom technickom stave (23 km miestnych komunikácií) • do niektorých lokalít nie je v zime možný prístup autom (napríklad bývalé horárne Lesov SR) <p><u>Ekonomika a služby</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 50-60% obyvateľov odchádza za prácou mimo územia obce (asi 40% mimo región na týždňovky alebo dlhšie obdobie) • nevyjasnené vlastnícke vzťahy • chýba obchod so stavebným materiálom • ťažké podmienky pre poľnohospodársku prvovýrobu • v obci chýba ponuka stravovania • v obci nie sú rozvinuté ubytovacie služby, vrátane ubytovania na súkromí (chýba prvý motivačný príklad) • hygienické normy bránia predaju doma vyrobených syrov a korbáčikov • v okolí obce nie sú vhodné podmienky na rozvoj zjazdového lyžovania (južná expozícia svahov) • turistický chodník, ktorý prechádza obcou končí v Zlatnej a nevedie až na Pilsko
---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Lesy SR vlastní 4 bývalé horárne s kapacitou cca 40 lôžok • v osade Mútniansky Dulov sú objekty pre rekreáciu (chaty, chalupy) • rozvinutá domáca výroba výrobkov z mlieka (korbáčiky, syr) pre vlastnú potrebu • v okolí obce sú dobré podmienky pre lyžiarsku, cyklistickú a pešiu turistiku • obcou prechádza turistických chodník • v Novoti je príklad fungujúceho Agropenziónu • možnosť jednodenných a viacdenných trás na jazdenie <p><u>Životné prostredie a vizuálna hodnota krajiny</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • pekná, čistá, zachovaná a nezničená príroda • pekná scenéria okolia • tri maloplošné chránené územia v okolí obce: Národná prírodná rezervácia Pilsko, NPR Spálený grúnik, PR Mútnianská pila, chránené stromy v okolí • 4 minerálne pramene s dobrou vodou • okolitá príroda je bohatá na lesné plody (čučoriedky, brusnice, maliny a hriby) • vo vysokých polohách prevládajú lesy osobitého určenia a ochranné lesy • kvalita ovzdušia – opäť začína rásť borievka – asi je to výsledok odfiltrovaní emisií a zníženie výroby v OFZ Široké • krajina je ideálna na jazdenie na koni <p><u>Historické a kultúrne pamiatky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • v okolí obce sú stále viditeľné miesta, kadiaľ viedla Oravská železnica • v kostole sa nachádza vzácny obraz Krížovej cesty • v okolí obce sú kaplnky a chránené stromy • tzv. Rolandove kamene v okolitých lesoch • kostol Márie Magdalény <p><u>Občianska infraštruktúra</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vybudované zdravotné stredisko • jeden praktický lekár • základná škola s materskou školou tvoria jeden právny subjekt • základná škola bola vybraná na realizáciu Inforekú pre rok 2004 • kostol Márie Magdalény 	<p><u>Životné prostredie a vizuálna hodnota krajiny</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • minerálne pramene nemajú atest hygieny • v obci nie je vyriešený separovaný zber odpadu • niektorí ľudia nemajú vzťah k okoliu – znečisťujú okolie obce odpadom • najväčší znečisťovateľ ovzdušia v obci je momentálne kotolňa ZŠ • problémy ADM s maštalným hnojom – hnojiská a medziskládky hnoja sú v zlom stave <p><u>Historické a kultúrne pamiatky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • obec nemá zachovaný vlastný tradičný kroj a folklór <p><u>Občianska infraštruktúra</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • lekáreň, zubný a detský lekár sú len v Oravskom Veselom
--	---

Príležitosti – rozvoj obce postaviť na:	Ohrozenia, ktoré môžu brániť rozvoju
<ul style="list-style-type: none"> • geografická poloha obce vytvára predpoklady pre spoluprácu s Poľskom • po pristúpení k Schengenskej dohode bude možný voľný prechod hraníc (aj mimo hraničných prechodov) • blízkosť lyžiarskeho strediska na poľskej strane vrchu Pilsko - vytvoriť podmienky, zázemie a program pre návštevníkov tohto strediska, ponúknuť im alternatívu k lyžovaniu • v obci a jej okolí sú vhodné podmienky pre rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky, vrátane doplnkových rekreačných aktivít (cykloturistika, bežecké lyžovanie, zber a spracovanie lesných plodov) • viacgeneračné domy, chaty a chalupy (v Mútňanskom Dulove), objekty Lesov SR (bývalé horárne) vytvárajú predpoklady pre rozvoj ubytovania na súkromí, prípadne prázdninových bytov • dobré organizačné schopnosti miestnych obyvateľov • „hospodárenie v malom“ popri domácnostiach (chov domácich zvierat, pestovanie ovocia a zeleniny) a výroba produktov • vybudované priestory pre zdravotné a drobné služby (napr. budova zdravotného strediska) 	<p><u>Vlastnícke vzťahy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • nevysporiadané vlastnícke vzťahy <p><u>Legislatíva</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • hygienické normy určujú prísne pravidlá pre spracovanie mlieka, výrobu syra a syrových výrobkov v domácnostiach a ich predaj návštevníkom obce <p><u>Ľudské zdroje</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • začatie akejkoľvek aktivity si vyžaduje silnú vedúcu osobnosť, pozitívny príklad • väčšina obyvateľov obce dochádza za prácou, prípadne do školy mimo regiónu, do Mútneho sa vracajú iba na víkendy • chýbajú skúsenosti a zručnosti potrebné pre rozvoj cestovného ruchu

Kapitola 2. Mútne v budúcnosti

Budúcnosť svojej obce vidia členovia pracovnej skupiny vo využití prírodných podmienok a zručností miestnych obyvateľov pre rozvoj aktivít spojených predovšetkým s vidieckym turizmom. Majú záujem o poskytovanie kvalitných ubytovacích a stravovacích služieb ako aj o ponúknutie športového využitia voľného času (jazdecko, cykloturistika, turistika či bežecké lyžovanie). S ohľadom na prírodné podmienky navrhujú podporovať ekologické vykurovanie rodinných domov a iných objektov.

Strategické ciele, perspektívy a projektové zámery

SWOT analýza sa prevádza s cieľom podrobného zmapovania situácie v obci a uvedomenia si vonkajšieho prostredia, v ktorom sa obec rozvíja. Je dobrým východiskom pre zadefinovanie strategických cieľov budúceho rozvoja. Strategické ciele majú vychádzať z využitia silných stránok a snažiť sa zabrániť prehlbovaniu nepriaznivých faktorov zadefinovaných v slabých stránkach. Ciele zároveň umožnia zužitkovať zadefinované príležitosti a navrhnúť také rozvojové projekty, ktoré budú brať do úvahy ohrozenia pomenované v SWOT analýze. Členovia pracovnej skupiny zadefinovali nasledovné tri strategické ciele, vrátane troch podcieľov:

Cieľ č. 1: Vytvoriť podmienky pre podporu rozvoja malého a stredného podnikania založeného na využívaní miestneho prírodného a ľudského potenciálu s dôrazom na rozvoj cestovného ruchu.

Podcieľ č. 1: Rozvoj vidieckej turistiky

Podcieľ č. 2: Rozvoj poľnohospodárstva

Podcieľ č. 3: Rozvoj malého a stredného podnikania

Cieľ č. 2:

Podcieľ č.1: Dobudovať technickú a občiansku infraštruktúru obce

Podcieľ č.2: Vybudovať bytovú vybavenosť

Cieľ č. 3: Rozvinúť v obci podmienky pre šport

Nižšie sú pomenované projektové zámery občanov a právnických osôb sídliačich na území obce, zaradené pod jednotlivé strategické ciele, ako aj perspektívy pre budúci rozvoj obce Mútne.

Na tomto mieste je treba zdôrazniť, že významnou vlastnosťou programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja by mala byť živosť tohto dokumentu. Živý dokument znamená, že súčasné poznanie a rozvojové potreby nie sú poznaním a potrebami konečnými, a že v budúcnosti sa toto poznanie a potreby môžu a budú dopĺňať a meniť. Preto by program mal zabezpečiť, aby v ňom aj budúce myšlienky a projekty našli svoje uplatnenie. Zároveň je však dôležité, aby obec zmenami v programe nezľavovala z najdôležitejších rozvojových princípov a hodnôt. To znamená, že obec by si dlhodobo mala udržiavať svoje smerovanie a strategické ciele a mala mať záujem o realizáciu takých zámerov, ktoré ich podporujú.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mútne 2008 - 2012

Tabuľka 2. Strategické ciele, vrátane podcieľov, projektové zámery a perspektívy.

Cieľ č. 1: Vytvoriť podmienky pre podporu rozvoja malého a stredného podnikania založeného na využívaní miestneho prírodného a ľudského potenciálu s dôrazom na rozvoj cestovného ruchu.

Podcieľ č. 1: Rozvoj vidieckej turistiky

Zámer/Námet	Nositeľ myšlienky	Možné zdroje financovania	Napojenie na národné programovacie dokumenty	Rok realizácie	Potrebné finančné zdroje v Sk	Spolupráca, partnerstvá
Rekonštrukcia drevenice na ubytovanie, požičovňa bicyklov	p. Kubálová	Európsky fond regionálneho rozvoja Slovenská záručná a rozvojová banka v spolupráci s Národnou agentúrou pre rozvoj malého a stredného podnikania: Schéma podpory rozvoja cestovného ruchu v SR č. 6 „de minimis“ Bankové úvery Vlastné zdroje žiadateľa	<u>SOP Priemysel a služby</u> , Priorita 2 Rozvoj cestovného ruchu, opatrenie 2.2 Podpora podnikateľských aktivít CR	2008	1 mil.	
Rekonštrukcia budovy ADM na ubytovanie – cca 40 lôžok	ADM	Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond SZRB v spolupráci s Národnou agentúrou pre podporu malého a stredného podnikania: Schéma podpory rozvoja cestovného ruchu v SR č. 6 „de minimis“ Bankové úvery Vlastné zdroje žiadateľa	<u>SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka</u> , priorita 2 Podpora trvaloudržateľného rozvoja vidieka, podopatrenie 2.3.2 diverzifikácia poľnohospodárskych činností	2008	20 mil.	
Zriaďiť jazdeckú školu a komerčne poskytovať jazdu na koni	ADM	Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond Bankové úvery Vlastné zdroje žiadateľa	<u>SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka</u> , priorita 2 Podpora trvaloudržateľného rozvoja vidieka, podopatrenie 2.3.2 diverzifikácia poľnohospodárskych činností	Priebežne	500.000	

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mútne 2008 - 2012

Zhotoviť prenosné boxy na príležitostné ustájenie koní	ADM, súkromne hospodáriaci roľník alebo jazdecký klub	Phare CBC Spoločný fond malých projektov pre slovensko-poľskú hranicu Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond Európsky fond regionálneho rozvoja Bankové úvery Vlastné zdroje žiadateľa <i>Poznámka: Financovanie zámeru z fondov Európskej únie bude závisieť od právnej formy žiadateľa.</i>	<u>SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka</u> , priorita 2 Podpora trvaloudržateľného rozvoja vidieka, opatrenie 2.3 Podpora prispôsobenia a rozvoja vidieckych oblastí, podopatrenie 2.3.2 Diverzifikácia poľnohospodárskych činností <u>SOP Priemysel a služby</u> , priorita 2 Rozvoj cestovného ruchu, opatrenie 2.1 Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu alebo opatrenie 2.2 Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu	2008	500.000	ADM, súkromne hospodáriaci roľník alebo jazdecký klub.
Krytá jazdiareň – ľahká hala na pozemku ADM	ADM	Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond Bankové úvery Vlastné zdroje žiadateľa	<u>SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka</u> , priorita 2 Podpora trvaloudržateľného rozvoja vidieka, podopatrenie 2.3.2 diverzifikácia poľnohospodárskych činností	Vyžaduje si upresnenie		
Rekonštrukcia hospodárskej budovy na ustájenie koní a zriadenie ubytovania so stravovaním v podkroví horárne Vajdovky	Jozef Malák	Phare: Grantová schéma rozvoja cestovného ruchu Európsky fond regionálneho rozvoja SZRB v spolupráci s Národnou agentúrou pre podporu malého a stredného podnikania: Schéma podpory rozvoja cestovného ruchu v SR č. 6 „de minimis“ Bankové úvery Vlastné zdroje žiadateľa	<u>SOP Priemysel a služby</u> , Priorita 2 Rozvoj cestovného ruchu, opatrenie 2.2 Podpora podnikateľských aktivít CR	2008	4 mil.	ADM

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mútne 2008 - 2012

Ohrada pre kone a drobné hospodárske zvieratá pri horárni Vajdovky	Jozef Malák	Phare: Grantová schéma rozvoja cestovného ruchu Európsky fond regionálneho rozvoja SZRB v spolupráci s Národnou agentúrou pre podporu malého a stredného podnikania: Schéma podpory rozvoja cestovného ruchu v SR č. 6 „de minimis“ Bankové úvery Vlastné zdroje žiadateľa	<u>SOP Priemysel a služby</u> , Priorita 2 Rozvoj cestovného ruchu, opatrenie 2.2 Podpora podnikateľských aktivít CR	Vyžaduje si upresnenie		
Rekonštrukcia podkrovia rodinného domu a hospodárskej budovy na ubytovanie (cca 15 lôžok) a zriadenie požičovni lyží	Štefan Obal	Phare: Grantová schéma rozvoja cestovného ruchu Európsky fond regionálneho rozvoja SZRB v spolupráci s Národnou agentúrou pre podporu malého a stredného podnikania: Schéma podpory rozvoja cestovného ruchu v SR č. 6 „de minimis“ Bankové úvery Vlastné zdroje žiadateľa	<u>SOP Priemysel a služby</u> , Priorita 2 Rozvoj cestovného ruchu, opatrenie 2.2 Podpora podnikateľských aktivít CR	2008	3 mil.	
Rekonštrukcia podkrovia drevenice na ubytovanie (cca 5 lôžok) a zriadenie požičovne zjazdových a bežeckých lyží	Ľudovít Vojtas	Phare: Grantová schéma rozvoja cestovného ruchu Európsky fond regionálneho rozvoja SZRB v spolupráci s Národnou agentúrou pre podporu malého a stredného podnikania: Schéma podpory rozvoja cestovného ruchu v SR č. 6 „de minimis“ Bankové úvery Vlastné zdroje žiadateľa	<u>SOP Priemysel a služby</u> , Priorita 2 Rozvoj cestovného ruchu, opatrenie 2.2 Podpora podnikateľských aktivít CR	Priebežne	500.000	
Sprievodca jazdeckými trasami v okolí obce (propagačná brožúra)	ADM	Európsky fond regionálneho rozvoja Slovenská agentúra cestovného ruchu: Program podpory pri vydávaní regionálnych turistických sprievodcov a regionálnych turistických máp Sponzorské dary Vlastné zdroje žiadateľa	<u>SOP Priemysel a služby</u> , priorita 2 Rozvoj cestovného ruchu, opatrenie 2.2 Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu	2008	200.000	Poskytovatelia ubytovania a stravovania Obec Mútne
Komplexný propagačný materiál o ponúkaných službách v horárni Vajdovky	Jozef Malák	Phare: Grantová schéma rozvoja cestovného ruchu Európsky fond regionálneho rozvoja SZRB v spolupráci s Národnou agentúrou pre podporu malého a stredného podnikania: Schéma podpory rozvoja cestovného ruchu v SR č. 6 „de minimis“ Bankové úvery Vlastné zdroje žiadateľa	<u>SOP Priemysel a služby</u> , Priorita 2 Rozvoj cestovného ruchu, opatrenie 2.2 Podpora podnikateľských aktivít CR	Propagačný materiál bude možné vydať až po sprevádzkovaní plánovaných služieb		

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mútne 2008 - 2012

Požičovňa horských bicyklov	Jozef Malák	Phare: Grantová schéma rozvoja cestovného ruchu Európsky fond regionálneho rozvoja Bankové úvery Vlastné zdroje žiadateľa	SOP Priemysel a služby, Priorita 2 Rozvoj cestovného ruchu, opatrenie 2.2 Podpora podnikateľských aktivít CR	Vyžaduje si upresnenie		
Cykloturistické trate, vrátane medzinárodne uznávaného značenia	Jozef Malák alebo Elena Kubalová	Phare CBC Spoločný fond malých projektov pre slovensko-poľskú hranicu Phare: Grantová schéma rozvoja cestovného ruchu Európsky fond regionálneho rozvoja Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond Sponzori Vlastné zdroje Rozpočet obce <i>Poznámka: Financovanie zámeru z fondov Európskej únie bude závisieť od právnej formy žiadateľa.</i>	OP Základná infraštruktúra, priorita 3 Lokálna infraštruktúra SOP Priemysel a služby, priorita 2 Rozvoj cestovného ruchu SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, priorita 2 Podpora trvaloudržateľného rozvoja vidieka	Vyžaduje si upresnenie na základe jednaní s partnermi		Slovenský cykloturistický klub podnikatelia v CR vlastníci lesa Obec Mutné Správa CHKO Horná Orava
Vytýčenie a označenie turistických chodníkov v okolí obce	Jozef Malák	Phare CBC Spoločný fond malých projektov pre slovensko-poľskú hranicu Phare: Grantová schéma rozvoja cestovného ruchu Európsky fond regionálneho rozvoja Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond Sponzori Vlastné zdroje Rozpočet obce <i>Poznámka: Financovanie zámeru z fondov Európskej únie bude závisieť od právnej formy žiadateľa.</i>	OP Základná infraštruktúra, priorita 3 Lokálna infraštruktúra SOP Priemysel a služby, priorita 2 Rozvoj cestovného ruchu SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, priorita 2 Podpora trvaloudržateľného rozvoja vidieka	Vyžaduje si upresnenie na základe jednaní s partnermi		Klub slovenských turistov vlastníci lesa Obec Mutné podnikatelia v CR Správa CHKO Horná Orava
Technické vybavenie na úpravu tratí pre bežecké lyžovanie	Jozef Malák	Phare: Grantová schéma rozvoja cestovného ruchu Európsky fond regionálneho rozvoja SZRB v spolupráci s Národnou agentúrou pre podporu malého a stredného podnikania: Schéma podpory rozvoja cestovného ruchu v SR č. 6 „de minimis“ Bankové úvery Vlastné zdroje žiadateľa	OP Základná infraštruktúra, priorita 3 Lokálna infraštruktúra SOP Priemysel a služby, priorita 2 Rozvoj cestovného ruchu	2008	1,5 mil.	Obec Mutné (telovýchovná jednotka) vlastníci pozemkov

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mútne 2008 - 2012

Vyčistenie potokov a odstránenie divokých skládok	Možným nositeľom zámeru je skautský oddiel, ktorý vedie kaplán	Ministerstvo životného prostredia SR: Zelené projekty, Sekcia realizácie environmentálnych projektov Európsky fond regionálneho rozvoja Rozpočet obce Národné grantové zdroje (napr. program Hodina deťom Nadácie pre deti Slovenska)	<u>OP Základná infraštruktúra</u> , priorita 3 Lokálna infraštruktúra, opatrenie 3.4 Renovácia a rozvoj obcí	Vyžaduje si upresnenie	Obec Mútne
--	--	---	--	------------------------	------------

Podcieľ č. 2: Rozvoj poľnohospodárstva

Zámer/Námet	Nositeľ myšlienky	Možné zdroje financovania	Napojenie na národné programovacie dokumenty	Rok realizácie	Potrebné finančné zdroje v Sk	Spolupráca, partnerstvá
Spracovanie a skladovanie maštalného hnoja (vrátane vypracovania komplexného projektu, technológie v maštaliach a dopravy)	ADM	Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond Priame platby do poľnohospodárstva (dotačný systém) Vlastné zdroje žiadateľa	<u>SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka</u> , priorita 1 Podpora produktívneho poľnohospodárstva, opatrenie 1.1 Investície do poľnohospodárskych podnikov	2008	20 mil. +	
Rekonštrukcia ustajnenia dojníc	ADM	Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond Priame platby do poľnohospodárstva (dotačný systém) Vlastné zdroje žiadateľa	<u>SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka</u> , priorita 1 Podpora produktívneho poľnohospodárstva, opatrenie 1.1 Investície do poľnohospodárskych podnikov	2009	4 mil.	
Úprava areálu ADM - cesty, zeleň	ADM	Vlastné zdroje žiadateľa		2008	1,5 mil.	
Úprava vzhľadu objektov ADM	ADM	Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond Vlastné zdroje žiadateľa	<u>SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka</u> , priorita 1 Podpora produktívneho poľnohospodárstva a/alebo priorita 2 Podpora trvaloudržiateľného rozvoja vidieka	2008	500.000	

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mútne 2008 - 2012

Rekonštrukcia hospodárskych budov , vybudovanie skladu hnojív a skladu krmiva, pevných oplôtkov, nákup poľnohospodárskej techniky pre rastlinnú a živočíšnu výrobu	Ján Straka, súkromne hospodáriaci roľník	Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond Priame platby do poľnohospodárstva (dotačný systém) Vlastné zdroje žiadateľa	<u>SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka</u> , priorita 1 Podpora produktívneho poľnohospodárstva, opatrenie 1.1 Investície do poľnohospodárskych podnikov	2008	3 mil.	
---	--	---	---	------	--------	--

Podcieľ č. 3. Rozvoj malého a stredného podnikania

Zámer/Námet	Nositeľ myšlienky	Možné zdroje financovania	Napojenie na národné programové dokumenty	Rok realizácie	Potrebné finančné zdroje v Sk	Spolupráca, partnerstvá
Prístavba a rekonštrukcia domu č. 217 a hospodárskej budovy so skvalitnením existujúcich služieb a rozšírením ponuky o krajčírstvo, kaderníctvo, kozmetický salón a pohrebniectvo	Štefania a Ján Balekovci	Európsky fond regionálneho rozvoja Bankové úvery Vlastné zdroje žiadateľa	<u>SOP Priemysel a služby</u> , priorita 1 Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb s využitím rozvoja domáceho rastového potenciálu, opatrenie 1.1 Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a vybraných služieb	2008-2010	6 mil.	

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mútne 2008 - 2012

Cieľ č. 2. Dobudovať technickú a občiansku infraštruktúru obce

Zámer/Námet	Nositeľ myšlienky	Možné zdroje financovania	Napojenie na národné programovacie dokumenty	Rok realizácie	Potrebné finančné zdroje v Sk	Spolupráca, partnerstvá
Vybudovanie obecnej kanalizácie	Obec Mútne	Európsky fond regionálneho rozvoja Ministerstvo životného prostredia SR: Sekcia realizácie environmentálnych projektov Rozpočet obce	OP Základná infraštruktúra, priorita 2 Environmentálna infraštruktúra, opatrenie 2.1 Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na ochranu a racionálne využívanie vôd V prípade rekonštrukcie kanalizácie aj priorita 3 Lokálna infraštruktúra, opatrenie 3.4 Renovácia a rozvoj obcí	2008-2010	50 mil.	
Oprava obecných komunikácií a štátnej cesty	Obec Mútne	Rozpočet obce		Vyžaduje si upresnenie		
Rekonštrukcia kotolne ZŠ na biomasu	Obec Mútne	Ministerstvo životného prostredia SR: Sekcia realizácie environmentálnych projektov Európsky fond regionálneho rozvoja Rozpočet obce	OP Základná infraštruktúra, priorita 3. Lokálna infraštruktúra, opatrenie 3.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry, podopatrenie 3.1.1 Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry	2008	Existuje prísľub financovania zámeru z prostriedkov MŽP SR	združenie právnických osôb Biomasa
1. etapa – prístavba ZŠ, 6 tried	Obec Mútne	Európsky fond regionálneho rozvoja Rozpočet obce	OP Základná infraštruktúra, priorita 3. Lokálna infraštruktúra, opatrenie 3.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry, podopatrenie 3.1.1 Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry	Priebežne	6 mil.	
Internet pre občanov v rámci INFOVEKU – dovybavenie miestnosti	ZŠ, Obec Mútne	Európsky fond regionálneho rozvoja Rozpočet obce Sponzorské dary Koneční užívatelia	OP Základná infraštruktúra, priorita 3 Lokálna infraštruktúra, opatrenie 3.2 Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor	2008-2010	200.000	ZŠ je vybraná na realizáciu INFOVEKU v roku 2004

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mútne 2008 - 2012

Rekonštrukcia objektu ZŠ	Obec Mútne	Európsky fond regionálneho rozvoja Rozpočet obce Štátny rozpočet – Ministerstvo školstva SR	<u>OP Základná infraštruktúra</u> , priorita 3 Lokálna infraštruktúra, opatrenie 3.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch, podopatrenie 3.1.1 Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry	Vyžaduje si upresnenie na základe vypracovania projektovej dokumentácie	
Rekonštrukcia objektu Kultúrneho domu	Obec Mútne	Európsky fond regionálneho rozvoja Rozpočet obce	<u>OP Základná infraštruktúra</u> , priorita 3 Lokálna infraštruktúra, opatrenie 3.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch, podopatrenie 3.1.4 Budovanie a rozvoj kultúrnej infraštruktúry	od roku 2010	Upresnenie až po vypracovaní projektovej dokumentácie
Malá vodná elektrárň slúžiaca pre základné potreby horárne Vajdovky (osvetlenie)	Jozef Malák	Slovenská záručná a rozvojová banka v spolupráci s regionálnymi pobočkami Slovenskej energetickej agentúry a Ministerstvom hospodárstva SR: Schéma na podporu úspor energie a využitia obnoviteľných energetických zdrojov, bod 2: využívanie obnoviteľných energetických zdrojov Bankové úvery Vlastné zdroje		Na základe jednania so Správou CHKO Horná Orava a SVP	300.000
Rozšírenie individuálnej bytovej výstavby (inžinierske siete a prístupová komunikácia)	Obec Mútne	Európsky fond regionálneho rozvoja Rozpočet obce	<u>OP Základná infraštruktúra</u> , priorita 3 Lokálna infraštruktúra, opatrenie 3.4 Renovácia a rozvoj obcí a zachovanie dedičstva vidieka	Vyžaduje si upresnenie po schválení územného plánu obce	
Rozšírenie bytovej výstavby	Obec Mútne	Štátny fond rozvoja bývania MVRR SR	<u>Program podpory rozvoja bývania</u>	2009-2012	

Cieľ č. 3: Rozvinúť v obci podmienky na šport.

Zámer/Námet	Nositeľ myšlienky	Možné zdroje financovania	Napojenie na národné programovacie dokumenty	Rok realizácie	Potrebné finančné zdroje v Sk	Spolupráca, partnerstvá
Využívanie strelnice Poľovného združenia na výcvik a šport	Poľovné združenie	Phare: Grantová schéma na podporu cestovného ruchu Európsky fond regionálneho rozvoja Bankové úvery Vlastné zdroje žiadateľa Miestni sponzori	SOP Priemysel a služby, priorita 2 Rozvoj cestovného ruchu, opatrenie 2.1 Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu	Vyžaduje si upresnenie		
2. etapa – výstavba telocvične pri ZŠ	Obec Mútne	Európsky fond regionálneho rozvoja Rozpočet obce.	OP Základná infraštruktúra, priorita 3. Lokálna infraštruktúra, opatrenie 3.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry, podopatrenie 3.1.1 Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry	Vyžaduje si upresnenie	20 mil.	
Dobudovanie viacúčelového ihriska pri ZŠ	Obec Mútne	Európsky fond regionálneho rozvoja Rozpočet obce	OP Základná infraštruktúra, priorita 3. Lokálna infraštruktúra, opatrenie 3.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry, podopatrenie 3.1.1 Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry	Vyžaduje si upresnenie	1,5 mil.	
Výstavba šatní, sociálnych zariadení a oplotenia futbalového ihriska v obci a zriadenie hokejového ihriska	Obec Mútne, Telovýchovná jednota	Ministerstvo školstva SR – dotácie poskytované v rámci Sekcie štátnej starostlivosti o šport, podprogramy Šport pre všetkých a záujmová činnosť na školách alebo Materiálovo-technický rozvoj športu. Rozpočet obce		Po vysporiadaní majetko-právnych vzťahov	5 mil.	ZŠ, mládežnícke organizácie (v prípade, že vzniknú)

Perspektívy

Zámer/Námet	Nositeľ myšlienky	Poznámka
Drevárska výroba – drevodomy		

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mútne 2008 - 2012

Vybudovanie reštauračno-ubytovacieho zariadenia v obci Mutné s kapacitou cca. 15 lôžok a cca. 25 miest na sedenie	Jozef Malák	Zámer sa bude realizovať v prípade, že sa v obci nájde vhodný pozemok
Výstavba obecných nájomných bytov	Obec Mútne	
Plynofikácia obce	Obec Mútne	
Rekonštrukcia, rozšírenie a modernizácia GÁTRA - PILNICE	Bývalí urbarialisti obce Mútne – pozemkové spoločenstvo	Súčasťou zámeru je nákup novej technológie, prístavba výrobné haly, výstavba šatní, sociálnych zariadení a kancelárskych priestorov a spevnenie plôch na skládkach guľatiny a reziva
Rekonštrukcia/prispôsobenie bývalých horární lesov SR pre rozvoj cestovného ruchu		
Vybudovanie lyžiarskeho vleku vrátane základnej infraštruktúry v časti Mutné – Vyšná pila, v lokalite „Črchľa“	Viliam Veselovský	

Použité skratky:

ERDF – European Regional Development Fund (Európsky fond regionálneho rozvoja)

EAGGF – European Agricultural Guidance and Guarantee Fund (Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond)

ESF – European Social Fund (Európsky sociálny fond)

CBC - Cross border co-operation (cezhraničná spolupráca)

OP – Operačný program

SOP – Sektorový operačný program

ADM - Agrodružstvo Mutné

CHKO - chránená krajinná oblasť

SVP – Slovenský vodohospodársky podnik

Poznámka č. 1

Operačný program Základná infraštruktúra a Sektorové operačné programy Priemysel a rozvoj služieb, Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, Ľudské zdroje sú súčasťou Národného rozvojového plánu. Prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie pokrývajú maximálne 75% oprávnených nákladov neziskových projektov a maximálne 50% oprávnených nákladov ziskových projektov. Spolufinancovanie musí zabezpečiť žiadateľ z vlastných zdrojov, bankových úverov, národných prostriedkov, prípadne z finančných zdrojov partnerov zúčastnených na projekte. Nie je možné spolufinancovať jeden projekt z viacerých prostriedkov Európskej únie.

Poznámka č. 2

Programy predvstupovej pomoci Phare CBC Spoločný fond malých projektov pre slovensko-poľskú hranicu a Phare: Grantová schéma rozvoja cestovného ruchu budú pre žiadateľov dostupné ešte v roku 2004, a to po podpísaní finančného memoranda Phare 2003.

Poznámka č. 3

Programy Slovenskej záručnej a rozvojovej banky (Schéma podpory rozvoja cestovného ruchu v SR č. 6 „de minimis“; Schéma na podporu úspor energie a využitia obnoviteľných energetických zdrojov) sú pre žiadateľov dostupné do roku 2006 a realizujú sa v súlade so Zákonom o štátnej pomoci.

Kapitola 3. Koordinácia pri napĺňaní rozvojového programu

Ekonomickí a sociálni partneri

Pre realizáciu zámerov na úrovni obce a regiónu je nielen praktické, ale regionálna politika Európskej únie to od nás priamo vyžaduje, aby sme sa spájali s partnermi, ktorí majú podobné ciele a zábery ako my, aj keď na ich realizáciu budú používať odlišné prístupy. Ide o tzv. verejno-súkromné partnerstvá, ktoré spájajú ekonomických partnerov (podnikateľské subjekty) a sociálnych partnerov (zástupcovia občianskych, neziskových zoskupení) s verejnou správou (samospráva a štátna správa). Takéto zoskupenia významnou mierou prispievajú k zvyšovaniu schopnosti obce a regiónu čerpať prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Partnerstvá môžu vzniknúť účelovo, pri realizácii spoločného projektu (a zaniknúť, keď projekt skončí) alebo majú dlhodobý charakter, keď sa spoja pri napĺňaní cieľov zameraných napríklad na rozvoj regiónu alebo nejakého spoločného záujmu (napríklad majitelia jazdeckých koní, športové kluby, podnikatelia v cestovnom ruchu a podobne). Partnerstvo môže fungovať ako zoskupenie fyzických či právnických osôb bez právnej subjektivity na základe zmluvy o spolupráci, alebo ako združenie s právnou subjektivitou. Väčšie projekty či zábery niekedy vyžadujú koordináciu viacerých partnerov, či už v rámci spoločnej témy (horizontálna koordinácia) alebo rôznych úrovní spolupráce alebo financovania projektov (vertikálna koordinácia).

Inštitúcie

V obci Mútne sú významnými inštitúciami s potenciálom realizovať projekty a vstupovať do partnerstiev: Obecný úrad Mútne, Agrodružstvo Mútne, Bývalí urbarialisti obce Mútne - pozemkové spoločenstvo, Lesy SR, Rímsko-katolícky farský úrad, Základná škola s materskou školou, ktoré navštevuje 540 žiakov a 80 miestnych detí.

V Mútnom pôsobia viaceré občianske združenia: Červený kríž, Telovýchovná jednota (futbalový oddiel má okolo 80 aktívnych hráčov medzi mužmi, dorastencami a žiakmi), Združenie technických športov, Stolnotenisový klub, Fitness klub, ktorý prevádzkuje fitness centrum, Hasičský zbor, Poľovné združenie so 45 členmi, Slovenský skauting – oddiel pod vedením pán kaplana.

Obec je členom združenia *Biomasa a Euroregiónu Beskydy*, *Spoločného obecného úradu na úseku sociálnych služieb a Spoločného obecného úradu na úseku stavebníctva*.

Biomasa je združenie právnických osôb, ktoré vzniklo s cieľom pripravovať a realizovať projekty zamerané na využívanie biomasy, predovšetkým drevného odpadu (piliny, hobliny, drevné štiepky...) na vykurovanie.

Euroregión Beskydy je dobrovoľným združením, ktorého cieľ a význam spočíva v spolupráci miest a obcí troch pohraničných území Slovenska, Čiech a Poľska. Spolupracujú najmä v oblastiach hospodárstva, cestovného ruchu a kultúry.

Existujúce podnikateľské subjekty na území obce, resp. so záujmami na území obce: Colorstav, JOKA (stavebné práce a doprava), VYPRENA (stolárske práce), PETEX (zákazkové šitie pracovných odevov), VATERKA JOZEF (stavebné práce), MAJO, súkromné predajne potravín a zmiešaného tovaru, cukráreň, kvetinárstvo, pohostinské služby a pod. Najväčším zamestnávateľom v obci je Agrodružstvo Mútne.

Agentúra pre regionálny rozvoj SEVER je záujmovým združením právnických osôb, ktoré pôsobí v Orave ako regionálna rozvojová agentúra.

Obdobnou organizáciou je *Regionálna rozvojová agentúra Liptov* so sídlom v Liptovskom Hrádku, ktorá ponúka pomoc pri koordinácii zámerov v rámci Žilinského kraja a Slovenska a vypracovaní strategických rozvojových dokumentov pre Liptov. Disponuje databázou konzultantov a poradcov v oblasti regionálneho rozvoja, tvorby a financovania projektov.

Obidve vyššie uvedené organizácie sú súčasťou Integrovanjej siete regionálnych rozvojových agentúr Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR.

A-projekt n. o. je nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby v oblasti rozvoja obcí v podtatranskom regióne s dôrazom na ochranu životného prostredia a prevenciu

konfliktov medzi obcami, majiteľmi pôdy v národných parkoch a potrebami ochrany prírody v chránených územiach. Pomáha tiež pri spracovaní projektov so žiadosťou o financovanie z fondov EÚ, ale aj pri manažovaní väčších regionálnych či medzinárodných projektov. Poskytuje poradenstvo v oblasti prípravy subjektov na čerpanie štrukturálnych fondov EÚ.

Ďalšie užitočné kontakty sú uvedené v prílohe Adresár inštitúcií.

Partnerstvá

Realizácia niektorých zámerov, ktoré sú zahrnuté do rozvojového programu, si vyžaduje vznik formalizovaných partnerstiev (či už na základe zmluvy o spolupráci alebo založením nového právneho subjektu). Ide napríklad o zábery, ktoré vytvárajú podmienky pre úspešný rozvoj cestovného ruchu v obci alebo prispievajú k skvalitneniu občianskej a technickej infraštruktúry obce:

- sprievodca jazdeckými trasami v okolí obce – propagačná brožúra (Agrodružstvo Mútne v spolupráci s podnikateľmi v cestovnom ruchu a obcou Mútne)
- cykloturistické trate, vrátane medzinárodne uznávaného značenia (podnikateľ v cestovnom ruchu, Slovenský cykloturistický klub, vlastníci dotknutých pozemkov, obec Mútne, Telovýchovná jednota, prípadne Správa CHKO Horná Orava)
- vytýčenie a označenie turistických chodníkov v okolí obce (podnikateľ v cestovnom ruchu, Klub slovenských turistov, vlastníci dotknutých pozemkov, obec Mútne, Telovýchovná jednota, prípadne Správa CHKO Horná Orava)
- technické vybavenie na úpravu tratí pre bežecké lyžovanie (podnikateľ v cestovnom ruchu, obec Mútne, Telovýchovná jednota, vlastníci pozemkov)
- rekonštrukcia kotolne ZŠ na biomasu (obec Mútne, Základná škola, združenie právnických osôb Biomasa)
- výstavba šatní, sociálnych zariadení a oplotenia futbalového ihriska v obci a zriadenie hokejového ihriska (obec Mútne, Telovýchovná jednota v spolupráci so základnou školou a mládežníckymi organizáciami).

Finančné nástroje a podmienky financovania projektov z fondov EÚ

V priebehu rokov 2008 až 2012 bude možné súbežne využívať na financovanie projektov jednak *predvstupové fondy* EÚ (Phare CBC – program cezhraničnej spolupráce, Phare – ekonomická a sociálna súdržnosť, komunitárne programy v oblasti vzdelávania, kultúry, podpory mládeže, hospodárstva, zdravotníctva, životného prostredia a podobne), ale aj *štrukturálne fondy* (na základe Národného rozvojového plánu vo väzbe na Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja a obce). Po roku 2008 môžeme plnohodnotne využívať aj ďalšie podporné nástroje Európskej únie, napríklad program LEADER (vo väzbe na mikroregión s minimálnym počtom obyvateľov 10.000) alebo INTERREG (projekty cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce).

Na čerpanie týchto podporných nástrojov je potrebné sa sústavne pripravovať, a to najmä

- zahrnutím projektových zámerov do programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce či kraja
- prihlásením projektov do projektového zásobníka Ministerstva regionálneho rozvoja a Žilinského samosprávneho kraja, prípadne ďalších príslušných inštitúcií, ktoré budú projekty monitorovať za účelom prípravy spolufinancovania projektov zo štátneho rozpočtu
- vypracovaním a aktualizovaním územno-plánovacej dokumentácie na úrovni obce
- vysporiadaním vlastníckych vzťahov, získaním listov vlastníctva alebo uzavretím zmluvy o dlhodobom prenájme
- prípravou stavebnej projektovej dokumentácie až po získanie stavebného povolenia, hodnotenia vplyvov projektu na životné prostredie (EIA), ak je toto hodnotenie požadované zo zákona
- prípravou zdrojov na povinné spolufinancovanie projektov (pri neziskových zámeroch je to zväčša 25% hodnoty projektu, pri podnikateľských zámeroch 50% hodnoty projektu).

Ďalšími možnosťami financovania projektov disponujú ministerstvá, perspektívne Žilinský samosprávny kraj (v rámci kompetencií jemu zverených) a rôzne súkromné alebo vládne

nadačné fondy na území Slovenska či iných štátov. Aj bankové inštitúcie poskytujú okrem komerčných úverov a pôžičiek podporné programy pre spolufinancovanie životaschopných projektových zámerov (napríklad Slovenská záručná a rozvojová banka a. s. má viaceré podporné programy pre začínajúcich podnikateľov, podnikateľov v cestovnom ruchu, drevospracujúci priemysel či využívanie alternatívnych zdrojov energie).

Pri realizácii a financovaní projektov zo štrukturálnych fondov je dôležité naplňať podmienky Európskej únie nielen pri *programovaní* (spracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce), ale dosiahnuť tiež efektívnosť použitia finančných zdrojov z rôznych podporných programov tým, že ich navzájom kombinujeme a dopĺňame vlastnými zdrojmi (princíp *doplňkovosti*). Verejné prostriedky sa majú použiť prednostne na prioritné ciele zadané v programových dokumentoch, teda to, čo je pre štát/región/obec najdôležitejšie. Takto sa naplní princíp *koncentrácie*. Spojením síl v rámci štátu/regiónu/obce pri riešení problémov naplňame princíp *partnerstva*. Úspešnosť pri realizácii svojich zámerov pomôže Mútnemu zvýšiť nahlasovanie zámerov do zásobníkov projektov na regionálnej, krajskej a národnej úrovni dostatočne dopredu (Odbor regionálneho rozvoja Vyššieho územného celku Žilinského samosprávneho kraja, ktorý sa koordinuje s Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR). Zároveň je dôležité, aby vo vlastnom rozpočte naplánovala Obec Mútne a žiadatelia čiastky potrebné na spolufinancovanie projektov, ktoré sú pre dané obdobie prioritnými.

Prečo hovoríme o potrebe vzájomnej koordinácie pri realizácii programu rozvoja?

Od úrovne Európskej únie cez národnú a krajskú úroveň sa dostaneme na región (Orava), mikroregión (napr. horná Orava či Euroregión Beskydy) až obec. Všetky tieto úrovne vlastnia nejaké podporné mechanizmy, ktoré môžeme pre jednotlivé projekty využiť. Aby sme ich dokázali využiť, je potrebné poznať priority a strategické ciele jednotlivých úrovní. Ak náš projekt dokážeme umiestniť do viacerých úrovní v rámci tejto vertikálnej línie, dáva nám to možnosť využiť viac podporných nástrojov na jeho realizáciu.

Napríklad projektový zámer *Rekonštrukcia podkrovia rodinného domu a hospodárskej budovy na ubytovanie (cca 15 lôžok) a zriadenie požičovne lyží* spadajúci pod strategický cieľ obce Mútne č. 1: Vytvoriť podmienky pre podporu rozvoja malého a stredného podnikania založeného

na využívaní miestneho prírodného a ľudského potenciálu s dôrazom na rozvoj cestovného ruchu, Podcieľ č. 1 Rozvoj vidieckej turistiky nadväzuje na

- *Národný rozvojový plán* v časti Sektorový operačný program Priemysel a služby, opatrenie č. 1. 2. Podpora podnikania, inovácií, znalostí a aplikovaného výskumu, opatrenie č. 1. 3. Podpora rozvoja cestovného ruchu
- *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského kraja* a jeho strategické ciele
 - koordináciou aktivít a úsilia subjektov regionálneho rozvoja zabezpečiť vyvážený hospodársky a sociálny rozvoj Žilinského kraja
 - pri realizácii programu mobilizovať všetky dostupné zdroje (národné, súkromné, regionálne, štrukturálne fondy EÚ)

a špecifický cieľ:

- zlepšiť kvalitu života vidieckej populácie rastom životných štandardov, vytvárať primerané sociálne prostredie, rozvíjať aktivity vidieka a chrániť kultúrne využitie prírodného potenciálu krajiny na rozvoj cestovného ruchu a kúpeľníctva.

Pri plánovaní projektov v rámci našich strategických cieľov sa teda budeme držať strategických cieľov a priorít predovšetkým týchto dvoch dokumentov (Národný rozvojový program a Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského kraja), naša vertikálna koordinácia však bude mať nadväznosť aj na rozvojovú stratégiu Oravy.

Konkrétnym príkladom koordinácie môže byť projekt Sprievodca jazdeckými trasami v okolí obce – propagačná brožúra, ktorého nositeľom je Agrodružstvo Mútne. Pri realizácii projektu bude potrebné prizvať k spolupráci ostatných miestnych podnikateľov v cestovnom ruchu ako aj predstaviteľov obecného úradu. Pri distribúcii hotového propagačného materiálu nositelia projektu pravdepodobne oslovia aj informačné turistické kancelárie a cestovné kancelárie.

Iným príkladom koordinácie je plánované vybudovanie cykloturistických trás, vrátane ich medzinárodne uznávaného značenia. Nositeľ zámeru môže vystupovať ako súkromný podnikateľ v cestovnom ruchu, prípadne ako predstaviteľ obce Mútne, kde je poslancom miestneho

obecného zastupiteľstva. Do partnerstva pri realizácii tohto projektu bude potrebné prizvať vlastníkov dotknutých pozemkov a lesa, Správu Chránenej krajinskej oblasti Horná Orava, Obec Mútne, miestnych podnikateľov v cestovnom ruchu ako aj Slovenský cykloturistický klub ako odborného konzultanta. Na realizáciu zámeru bude možné využiť v roku 2008 grantovú schému Phare zameranú na rozvoj cestovného ruchu (od vstupu Slovenska do Európskej únie aj Európsky fond regionálneho rozvoja či Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond – v závislosti od právnej formy žiadateľa). V prípade, že žiadatelia projektu nadviažu spoluprácu a výmenu s partnermi z Poľskej republiky, budú môcť využiť fond určený pre medzinárodnú spoluprácu (predvstupový fond Phare CBC, ktorý po našom vstupe do EÚ nahradí program INTERREG II.). Projekt bude môcť byť spolufinancovaný z obecného rozpočtu, malých grantov a sponzorských príspevkov.

Úplný výpočet všetkých možností financovania a koordinácie projektov presahuje možnosti tohto dokumentu. Preto je potrebné začať plánovať jednotlivé projekty spoločne so záujmovými skupinami či partnermi, ktorých sme identifikovali v Tabuľka 2. Strategické ciele, vrátane podcieľov, projektové zámery a perspektívy.

Doporučenia

- spracovať akčný plán rozvoja obce Mútne (postupnosť realizácie projektov s určením podrobných časových rámcov a zodpovedností zapojených partnerov)
- spracovať a schváliť územno-plánovacia dokumentáciu minimálne vo forme urbanistickej štúdie a zosúladiť projektové zámery uvedené v programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce s procesom prípravy územného plánu
- spracovať stratégiu rozvoja cestovného ruchu
- vytvoriť mechanizmus na získavanie dvoch percent dane z príjmov fyzických a právnických osôb a v budúcnosti použiť časť vyzbieraných finančných prostriedkov na podporu verejnoprospešných aktivít v obci Mútne
- prijať rozhodnutie o spôsobe aktualizácie tohto dokumentu (kde a ako sa budú zbierať a vyhodnocovať nové podnety, kto a ako ich zapracuje a časový interval aktualizácie)

- priebežne aktualizovať a dopĺňať Adresár inštitúcií tak, aby slúžil pre vyhľadávanie partnerov a poradenských inštitúcií.

Za užitočné považujeme tiež stanoviť si kritériá úspešnosti v jednotlivých strategických cieľoch a vytvoriť systém monitorovania tohto programu v pravidelných (minimálne ročných) cykloch. To znamená určiť tie ukazovatele, ktoré bude obecné zastupiteľstvo raz do roka vyhodnocovať, napríklad počet vytvorených nových pracovných miest, počet novozriadených prevádzok a služieb, objem finančných prostriedkov, ktoré sa podarilo získať, počet podporených projektov, vysporiadanie vlastníckych vzťahov, vnímanie zlepšenia kvality života v obci samotnými obyvateľmi, počet malých grantov rozdelených z príjmov dvoch percent na verejnoprospešné aktivity, percentuálny nárast prenocovaní v obci a podobne.

Tento dokument bude slúžiť obci vtedy, ak bude mať k nemu prístup široká verejnosť a budú s ním naďalej pracovať pracovné skupiny zriadené za účelom spracovania ďalších stratégií a akčného plánu rozvoja obce. Pre tieto skupiny bude dôležitou aj spätná väzba získaná od obyvateľov obce Mútne. Adresár inštitúcií zas pomôže pri spájaní a vzájomnej koordinácii partnerov v podobných alebo na seba nadväzujúcich projektových zámeroch.